

Öppet brev till Sveriges regering:

Agera mot fossila koldioxidutsläpp nu medan oljepriset är lågt!

Sällan har det funnits en så god möjlighet för det globala samfundet att agera emot fossila koldioxidutsläpp och klimatförändringen som nu i början av 2015. Råoljepriset för Brentolja på världsmarknaden har sjunkit från 110 USD per fat sommaren 2014 till omkring 50 USD per fat idag. Det är mer än en halvering med dramatisk inverkan på energimarknaderna.

Konsumenter av oljeprodukter över hela världen upplever nu att bensin och diesel är billigt. Detta ger en unik möjlighet att införa eller höja koldioxidavgifter i alla länder, alternativt att avskaffa subventioner i form av fasta priser i de länder som har stöd till fossil energianvändning. Det bästa vore naturligtvis att komma överens i FN om en lägsta nivå för gemensamma koldioxidavgifter men det är svårt att komma överens när många länder ska förhandla. Därför bör varje enskild regering överväga möjligheten att agera på egen hand i väntan på en global överenskommelse. Det finns tre olika typfall av länder som alla bör fatta nytt beslut snarast.

- 1.** Länder som har en hög avgift för koldioxidutsläpp bör passa på att höja. I exempelvis Sverige har bensin- och dieselpriiset sjunkit med mer än två kronor per liter och det finns helt klart en möjlighet att öka avgiften med upp till halva det beloppet utan någon större reaktion hos Sveriges bilister. I Sverige har dessutom kol- och oljeanvändning ökat i kraftvärmeproduktion de senaste åren. I denna sektor finns det anledning att återinföra den koldioxidskatt som togs bort för ett par år sedan.
- 2.** Länder som inte har avgifter för koldioxidutsläpp bör införa dem på bensin och diesel och för uppvärmning. Man kan börja med en lägre nivå, men med nuvarande kraftiga oljeprisfall kan även en större koldioxidavgift sannolikt accepteras av konsumenter utan alltför stora protester. Det viktiga är att hinna agera innan oljepriset stigit igen.
- 3.** Den tredje typen av länder, som ibland är oljeproducerande stater, har ett tak på bensin- och dieselpriiser. Skälet till detta är ofta att den egna befolkningen ska få del av det egna landets naturtillgång och därmed låga drivmedelspriser. Ländernas takpris är individuellt satta men totalt är stöden till fossila bränslen mycket stora globalt. När oljepriserna steg för några år sedan fick många av dessa länder budgetproblem. Ett exempel är Nigeria där president Goodluck Jonathan i januari 2012 försökte avskaffa de fasta drivmedelspriserna med protester och upplopp som följd. Nu har Nigeria och andra länder chansen att avskaffa sådan politik och kanske till och med införa en låg koldioxidavgift. Om oljepriset stiger igen så är det inte i lika hög grad presidentens fel utan kan skyllas på marknadspriset.

Det finns övertygande forskning som visar att koldioxidavgifter är den mest effektiva generella metoden att komma till rätta med klimatförändringen. De främsta skälen till att koldioxidavgifter är så effektiva är att:

- Koldioxidavgifterna höjer priset på fossila utsläpp och straffar fossila bränslen i förhållande till hur mycket problem de orsakar för klimatet. Konsekvensen blir att koldioxidavgifter gynnar alla förnybara energislag och energieffektivisering.
- Koldioxidavgifterna är rättvisa och logiska eftersom avgiften är proportionell mot det faktiska utsläppet. Ökade kostnader för utsläpp gör att individer och företag kan fatta bättre beslut för vår gemensamma framtid. De kan räkna hem investeringar i en snålare bil, isolering av ett hus eller energieffektiva fönster. De kan ändra beteende, cykla istället för att ta bil eller åka kollektivt. Företag kan utveckla nya produkter som efterfrågas på marknaden därför att de är mer energieffektiva.

- Koldioxidavgifter ökar energiräkningarna för fattiga människor men det är framförallt rika som använder mycket energi. De rika kör större bilar, värmer större hus, reser längre och dyrare. Fattiga reser inte lika mycket, åker buss och har inte råd att förbruka mycket energi. Därför är koldioxidskatt en klok skatt ur ett fördelningspolitiskt perspektiv. Om man ändå tycker att fattiga drabbas av högre koldioxidavgifter kan regeringen välja att använda en del av intäkterna till att stödja dem som har det svårt med dyrare energiräkningar.
- Koldioxidavgifter hindrar inte tillväxten. De förändrar lönsamhetsbalansen mellan olika energislag vilket skapar förutsättningar för investeringar i energieffektivisering och förnybar energi utan att man behöver subventionera detta. Dessutom kan regeringen besluta att använda intäkterna från avgiften till att investera för framtiden eller att minska inkomstskatten eller någon annan skatt som gynnar jobb och tillväxt.

Sverige var ett av de första länderna som införde koldioxidskatt år 1991. Under perioden 1991 till 2011, på 20 år, har oljeanvändningen i Sverige minskat kontinuerligt. Samtidigt har förnybar energi hela tiden ökat och var 2013 hela 51 procent av all energianvändning. Sverige har ingen inhemsk oljeproduktion. Det mesta av den tidigare svenska oljeanvändningen har ersatts av inhemska bränslen och enligt Energimyndighetens statistik har bibränslen ökat från 70 till 132 TWh om året under samma period, en ökning med 62 TWh (5,3 Mtoe, miljoner ton oljeekvivalenter, motsvarande 1,8 miljarder USD årligen vid priset 50 USD per fat).

Det nuvarande fallet i oljepris skickar marknadssignalen till miljoner konsumenter att använda mer olja, den är billig. Detta leder till högre koldioxidutsläpp och motverkar alla ansträngningar att komma till rätta med klimatförändringarna. En ny global syn på beskattning av fossila bränslen är den bästa förberedelsen inför FN:s avgörande klimatkonferens i Paris senare i år. Den svenska regeringen uppmanas härmed att aktivt arbeta inom FN och Europeiska Kommissionen för att ta arbetet med klimatförändringarna på allvar och utnyttja detta "window of opportunity" att avlägsna stöd till fossila bränslen där de finns, att införa koldioxid-skatter där de saknas och att höja redan existerande koldioxidskatter.

Koldioxidavgifter har potential att ge många nationer förbättrad handelsbalans, säkrare energiförsörjning och samtidigt drastiskt reducera beroendet av fossila bränslen och skapa förutsättningar att klara klimatfrågan.

Gustav Melin,
President AEBIOM,
European Biomass Association
E-mail: gustav.melin@svebio.se

Heinz Kopetz,
President WBA,
World Bioenergy Association
E-mail: hg.kopetz@netway.at